

**วิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่
การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนาในไทย**
analyzing beliefs and faith in making merit
Intellectual Development of Mahayana Buddhism in Thailand

ผศ.สมภพ สายหยุด¹, พระพิสิษฐ์ ศรีวิชา², พระครูโสภาสปัญญาวรคุณ³

พระครูสังฆรักษ์วิชิต ธีรจิตโต,ดร.⁴, ดร.สุริยา แสงอินตา⁵

Mr.Sompop Saiyut¹, Phra Phisit Sriwicha, Dr.², Phra Kru Opas Panya Worakhun³

Phrakhu Sangkharak Wichit Thirachitto, Dr.⁴, Dr. Suriya Saenginta⁵

วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Sothorn College, Mahachulalongkomrajavidyalaya

E-mail: sompop.sai@hotmail.com, wichit.soon@mcu.ac.th, suriya5179@hotmail.com

(Received : October 30, 2023 ; Edit : Septembe 7, 2023 ; accepted : Septembe 8, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนา
ด้านปัญญาของพระพุทธศาสนาในไทย 2) เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่
การพัฒนาปัญญาของพระพุทธศาสนาในไทย 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาความเชื่อ
และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาปัญญาของพระพุทธศาสนาในไทย

ผลการวิจัยพบว่าความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาปัญญาของพระพุทธศาสนา
ในไทย มีความสัมพันธ์กับค่านิยมของชาวยุคใหม่ มีการจัดสวดมนต์ทุกวันศุกร์ของอาทิตย์ เป็น
กิจกรรมที่ทำกันมานาน และจะมาชาวบ้านเข้ามาร่วมสวดมนต์ทุกวันศุกร์เป็นประจำ โดยจะมีพระมานำสวด
มนต์ ทำให้มีกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ และเกี่ยวกับงานประจำปี เช่น ความเชื่อองค์แก้ว,ความเชื่อประเพณีทั้ง
กระเจา,ความเชื่อปีชง,ความเชื่อประเพณีถือศีลกินเจ โดยใช้หลักธรรมพุทธมหายานทั้งนี้ความเชื่อ และศรัทธา
การทำบุญสู่ การพัฒนาปัญญาของพระพุทธศาสนาในไทยจึงเป็นหลักการทำบุญของ
ความเชื่อและศรัทธาซึ่งใช้พิธีกรรมในการสร้างศรัทธาเพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีจิตใจที่เป็นบุญและให้รู้จักการให้ทาน
เพื่อจะเข้าถึงหลักปฏิบัติของพระโพธิสัตว์ หลักพุทธธรรมอแปมัญญา 4 และบุญกิริยาวัตถุ 3 เพื่อความเป็นสิริ
มงคลและความศรัทธาที่ถูกต้องต่อไป

คำสำคัญ : ความเชื่อ, ศรัทธาการทำบุญ, ปัญญาของพระพุทธศาสนาในไทย

Abstract

The objectives of this research are 1) to study and analyze beliefs and faith in making merit towards the intellectual development of Mahayana Buddhism in Thailand 2) to analyze beliefs and faith in making merit towards the intellectual development of Mahayana Buddhism in Thailand. 3) To propose guidelines for developing beliefs. and faith in making merit towards the intellectual development of Mahayana Buddhism in Thailand

The research results found that Belief and faith in making merit towards the intellectual development of Mahayana Buddhism in Thailand There is a relationship between the Sangha and the villagers. There is a prayer service every Friday of the week. It is an activity that has been done for a long time. And the villagers will come to join in prayer every Friday regularly. There will be monks leading the prayers. Make activities together on a regular basis and about annual events such as the Kongtek belief, the belief in the tradition of throwing baskets, the belief in the Chinese New Year, the belief in the tradition of observing the precepts and eating vegetarian food By using the principles of Mahayana Buddhism. and faith in making merit The intellectual development of Mahayana Buddhism in Thailand is therefore the merit-making principle of belief and faith, which uses rituals to build faith so that practitioners have a merit-based mind and know how to give alms in order to access the principles of the monks. Bodhisattva 4 principles of Buddhadhamma Appamaññā and 3 meritorious virtues for continued prosperity and correct faith.

Keywords: belief, faith in making merit, wisdom of Mahayana Buddhism

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่ในโลกในปัจจุบันมักมีการนำไปปรับเข้ากับวิถีชีวิตวัฒนธรรมของคน ที่นับถือพระพุทธศาสนาในแต่ละประเทศ เนื่องจากในคำสอนพระพุทธศาสนานั้นเป็นคำสอนเกี่ยวกับชีวิตและการพัฒนาตนและการดำเนินชีวิต พระพุทธศาสนามหายานในประเทศไทย มีการเผยแพร่ไปอย่างกว้างขวาง เช่น ประเทศจีน โดยเฉพาะในด้านพิธีกรรม กงเต็ก เทศกาลกินเจ เป็นต้น ซึ่งเป็นพิธีกรรมเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ และเทศกาล จึงกล่าวได้ว่าพิธีกรรมที่มีความสำคัญในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของพระพุทธศาสนาหรือที่เรียกว่า ศาสนพิธี “พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นศาสนาแห่งการศึกษาที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เป็นศาสดาทรงสั่งสอนด้วยหลักธรรมวินัยเน้นให้พุทธบริษัทเข้าถึงแก่นหลักคำสอนพระพุทธศาสนาด้วยศีล สมาธิปัญญา และกระบวนการพัฒนาการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งพุทธบริษัทที่สำคัญเป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยที่เป็นแบบอย่างแห่งการประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและเป็นผู้อบรมสั่งสอนศีลธรรมและจริยธรรมและเป็นผู้นำด้านจิตใจของประชาชน ซึ่งเป็นรูปแบบและหน้าที่สำคัญของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ทางสังคมตั้งพระพุทธรูปจนที่ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขของชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูล และความสุขแก่ทวยเทพ และมนุษย์ทั้งหลาย นี่ก็เป็นการประกาศนโยบายครั้งแรกในการออกเผยแผ่หลักคำสอนแก่ประชาชนซึ่งถือว่าออกไปให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยมีพระพุทธองค์เป็นผู้บริหารองค์กรสำหรับ การศึกษาในสมัยพุทธกาล และพระองค์ทรงมีลักษณะความเป็นผู้นำที่ยอดเยี่ยมเป็นแบบอย่างแก่พุทธบริษัททั่วไป(ดร.สุริยา แสงอินตา,2563) เห็นว่า “การเผยแผ่ของคณะสงฆ์ อนัมมิกาย และจินิกาย ได้มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านพิธีกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นพิธีกรรมเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ มหายาน และเทศกาลต่างๆ ของชาวจีน” แม้พิธีกรรมมิใช่แก่นของศาสนา แต่เป็นการกระทำที่น้อมนำให้มนุษย์เข้าถึง โนมน้าวจิตใจให้ได้ใน การทำความดี และศรัทธาทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนา พิธีกรรมเป็นเสมือนสื่อกลางในการรวมจิตใจ ของพุทธศาสนิกชนที่จะนำผู้ปฏิบัติไปสู่หลักธรรมคำสอนพระพุทธศาสนามหายาน และถึงจุดหมายสูงสุด โดยมี อุปกรณ์ประกอบพิธี กิริยาท่าทาง และการพูดที่เป็นสัญลักษณ์ในพิธีกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ดังนั้น คำ สอนที่อยู่ในรูปแบบของสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ปรากฏ ในพิธีกรรมทางศาสนาทั้งด้านพฤติกรรมและอื่นๆ จึงมี ความสำคัญอย่างยิ่งทำให้สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของพุทธศาสนาได้

เมื่อความเชื่อและความศรัทธาที่ก้าวหน้าและทันสมัยใหม่มากขึ้นความเชื่อ และความศรัทธานั้นได้มีบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนามหายานมาในประเทศไทย ยังน้อยและขาดความเข้าใจในเรื่องประกอบพิธีกรรม และผู้เข้าร่วมจะรู้ถึงแก่นแท้และหลักคำสอนใน พระพุทธศาสนา และพิธีกรรม ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนามหายาน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา คำสอนที่ปรากฏในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนามหายาน เรื่องพิธีกรรม ของพระพุทธศาสนามหายาน เพื่อจะนำหลักธรรมคำสอนและความเชื่อ ความศรัทธาที่ได้ไปเผยแผ่ให้กับสังคมได้อย่างถูกต้อง และยังเป็นแนวทางให้กับการปฏิบัติของพุทธศาสนิกชน เพื่อให้สังคม

เกิดความดีงาม และก่อให้เกิดความสงบ ร่มเย็นแก่ชนทั้งหลายตามแนวทางแห่งวิถีพระพุทธศาสนาใน ประเทศไทยสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของ พระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญโดยมีขั้นตอน การวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ทำการศึกษา และรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หนังสือ รายงานการวิจัย รายงานการประชุม เอกสารแสดงความเชื่อ และศรัทธาการ ทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย ดังนี้

- 1) ประวัติความเป็นมาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานใน ประเทศไทย
- 2) แนวความคิดความเชื่อและศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานใน ประเทศไทย
- 3) วิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของ พระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย
- 4) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้าน ปัญญาของพระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) การลงพื้นที่เพื่อสนทนากลุ่ม สัมภาษณ์ และรวบรวมข้อมูลจากพระสงฆ์และ ผู้เชี่ยวชาญ ใน พื้นที่เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประวัติความเป็นมาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของ พระพุทธศาสนา มหายานใน ประเทศไทย เป็นต้น
- 2) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เช่น พระภิกษุคณะสงฆ์อนัมนิกาย และจืณนิกาย เพื่อ ทราบถึง แนวความคิดความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย

3) การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความเข้าใจจากศรัทธาสู่ปัญญาของพระพุทธศาสนา มหายานใน ประเทศไทย

3. ด้านสถานที่

คณะสงฆ์อนัมนิกาย คณะสงฆ์จีนนิกาย ที่อาศัยในประเทศไทย

4 ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยจึงกำหนดผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ พระสังฆาธิการผู้เชี่ยวชาญความเชื่อและศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย คณะสงฆ์อนัมนิกาย 8 รูป/ท่าน และจีนนิกาย 8 รูป/ท่าน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview) มุ่งเน้นการสัมภาษณ์พระสงฆ์ ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของ พระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย โดยมีเนื้อหาสำคัญ เช่น

- 1) ประวัติความเป็นมาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายาน ในประเทศไทย
- 2) แนวความคิดความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานใน ประเทศไทย
- 3) วิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานใน ประเทศไทย

6. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (key informant) ผู้เชี่ยวชาญความเชื่อและศรัทธา การทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย.คณะสงฆ์อนัมนิกาย และจีนนิกาย โดยมีเนื้อหาสำคัญเช่น

- 1) ประวัติความเป็นมาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานใน ประเทศไทย
- 2) แนวความคิดความเชื่อและศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานใน ประเทศไทย
- 3) วิเคราะห์ความเชื่อและศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย
- 4) นำเสนอความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของ พระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลจากเอกสาร เป็นการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี และ ผลงานการ วิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากหนังสือ บทความในวารสาร เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ และความเชื่อ และศรัทธา การทำบุญของพระพุทธศาสนา มหายานในประเทศไทย.คณะสงฆ์อนัมนิกาย และจีนนิกาย

2) ข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในพื้นที่ โดยวิธีการสนทนากลุ่ม กับผู้เชี่ยวชาญ ความเชื่อแลกรับสารทำบุญของพระพุทธศาสนาในในประเทศไทย. คณะสงฆ์อัครนิมิตต และจีนนิมิตต

3) การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบพรรณนาข้อมูลจากการเก็บข้อมูลทั้งเอกสาร และ สัมภาษณ์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แบบพรรณนาข้อมูลจากการเก็บข้อมูลทั้งเอกสาร และ สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร สัมภาษณ์ และลงพื้นที่ เรื่องความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของ พระพุทธศาสนาในในประเทศไทย ดังนี้

1) ประวัติความเป็นมาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย

2) แนวความคิดความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย

3) วิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนา ในประเทศไทย

4) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของ พระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย

องค์ความรู้ใหม่

เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของ พระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย

วิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย ได้มีบทบาททางด้านการปกครองวัดในคณะสงฆ์ 2 นิกาย 1.พระสงฆ์อัครนิมิตตที่อาศัยอยู่ใน ประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะสงฆ์อัครนิมิตต 2.พระสงฆ์จีนนิมิตตที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยอยู่ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะสงฆ์จีนนิมิตต และขึ้นตรงสมเด็จพระสังฆราชปัจจุบันขึ้นตรงกับ สมเด็จพระอริยวง ศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก และคณะสงฆ์อัครนิมิตตมีบทบาทที่สำคัญการเผยแผ่ หลักธรรมคำสอนของมหายาน ทางด้านวัฒนธรรมคณะสงฆ์อัครนิมิตตได้มีประเพณีสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน เช่น พิธีทิ้งกระจาด เทศกาลกินเจ บวชสามเณรภาคฤดูร้อน เป็นต้น โดยมีประชาชนทั่วไปเข้าร่วมพิธีเป็น จำนวนมาก เป็นประจำทุกปี

จากบทสัมภาษณ์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย จากกลุ่มตัวอย่างที่สำคัญ จำนวน 16 รูป/ท่าน ได้วิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การ พัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนาใน ประเทศไทยไว้ 4 ประเด็น ดังนี้

ความสัมพันธ์ภายในคณะสงฆ์ มีการประชุมคณะสงฆ์เป็นประจำทุกปีโดยมีกำหนดการประชุมออกจากสำนักงานเจ้าคณะใหญ่นิกายแห่งประเทศไทย โดยมีเลขานุการเป็นผู้ส่งเอกสารไปยังวัดทั่วประเทศที่สังกัดคณะสงฆ์อนัมนิกาย และมีการติดต่อกันผ่านโทรศัพท์ และสื่อต่างๆ เช่น ทางเว็บไซต์ เฟสบุ๊ก เป็นต้น ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนาในในประเทศไทย มีความสัมพันธ์คณะสงฆ์กับชาวบ้าน มีการจัดสวดมนต์ทุกวันศุกร์ของอาทิตย์ เป็นกิจกรรมที่ทำกันมานาน และจะมาชาวบ้านเข้ามาร่วมสวดมนต์ทุกวันศุกร์เป็นประจำ โดยจะมีพระมานำสวดมนต์ ทำให้มีกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ และเกี่ยวกับงานประจำปี เช่น ทิ้งกระจาด ทอดกฐิน งานบูชาดาวนพเคราะห์

ความเชื่อองเติก จะมีความเชื่อเรื่องพิธีศพของชาวจีนที่มายาวนานจนทำให้พิธีกรรมกลายเป็นวัฒนธรรมของชาวจีน บางครั้งก็ทำให้ไม่สามารถแยกแยะได้ว่าส่วนไหนเป็นส่วนที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ส่วนไหนเป็นวัฒนธรรมของชาวจีนที่ผสมผสานกับแนวคิดของลัทธิศาสนาอื่น คำสอนในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับผู้ตายย่อมมีส่วนที่เหมือนกันกับชนชาติอื่น มีความเชื่อกันว่า “ทำพิธีส่งวิญญาณไปยังแดนสุขาวดีที่สงบ” ทำให้ลูกหลานมีจิตใจที่ดีมีความกตัญญูต่เวทีย

ความเชื่อประเพณีทิ้งกระจาด เป็นความเชื่อของพุทธบริษัทจีนฝ่ายมหายาน จุดหมายก็เพื่อประกอบการอุทิศส่วนกุศลแก่เปรต อสุรกาย สัตว์นรก และดวงวิญญาณที่ล่วงลับไปแล้ว โดยการนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ สวดพระพุทธมนต์อยู่ในสันนิบาตพุทธจักร มีความเชื่อกันว่า “ทำพิธีเปิดประตูนรกทำบุญให้มีไมมีญาติให้มารับส่วนบุญกุศล” ทำให้คนรู้จักให้ทาน

ความเชื่อปีชง เมื่อมีการหลอมรวมวัฒนธรรมระหว่างจีนและไทย ความหมายของคำว่าปีชงรวมถึงรูปแบบการแก้ไขจึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากต้องปรับให้เข้ากับผู้คนรวมถึงสถานที่ใหม่ รวมถึงเมื่อมีการเข้ามาเกี่ยวข้องเชิงพาณิชย์ยิ่งทำให้รูปแบบแตกต่างไปจากเดิมมาก จะมีความเชื่อกันว่า “จะมีเทพเจ้าคุ้มครองตลอดปี” ทำให้เสริมสิริมงคลสบายใจ

ความเชื่อประเพณีถือศีลกินเจ หรือกินเจซึ่งเป็นพิธีย่นตรกรรมบูชาที่ยิ่งใหญ่ที่สุด โดยอาศัยพระแม่แห่งดวงดาวมารีจี (摩利支) ในแบบของพระพุทธศาสนานิกาย จะมีความเชื่อกันว่า “เทพเจ้าจะลงมาให้พรตลอด 10 วัน” ทั้งนี้พิธีต่างๆ ซึ่งเข้ากับหลักธรรมพุทธมหายาน อปัมัญญา 4 ดังนี้

1. เมตตา ผู้เป็นพระโพธิสัตว์ต้องให้ความสุขแก่สรรพสัตว์
2. กรุณา ผู้เป็นพระโพธิสัตว์ต้องปลดปล่อยความทุกข์ของสรรพสัตว์
3. มุทิตา ผู้เป็นพระโพธิสัตว์ต้องยินดีอนุโมทนาเมื่อสัตว์พ้นทุกข์และได้สุข
4. อุเบกขา ผู้เป็นพระโพธิสัตว์ต้องมีจิตเป็นกลางในสรรพสัตว์ไม่ยึดถือติดอยู่ในความดี

และยังมีความสอดคล้องกับหลักของพระโพธิสัตว์ซึ่งตรงกับหลักพุทธธรรมบุญกิริยาวัตถุ 3 อย่าง ได้แก่ 1) ทานมัย คือการบริจาคทรัพย์สิ่งของแก่ผู้ที่ควรให้ 2) ศีล คือการสำรวมกาย วาจา ใจ ให้สงบเรียบร้อย ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น 3) ภาวนา คือการสวดมนต์ ทำสมาธิ อ่านหนังสือธรรมะ ฯลฯ

ทั้งนี้ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่ การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนาในประเทศไทยจึงเป็นหลักการทำบุญของความเชื่อและศรัทธาซึ่งใช้พิธีกรรมในการสร้างศรัทธาเพื่อให้ผู้ปฏิบัตินั้นมีจิตใจที่

เป็นบุญและให้รู้จักการให้ทานเพื่อจะเข้าถึงหลักปฏิบัติของพระโพธิสัตว์ หลักพุทธธรรมอัปมัญญา 4 และบุญกิริยาวัตถุ 3 เพื่อความเป็นสิริมงคลและความศรัทธาที่ถูกต้องต่อไป

4.4 องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัย วิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนาในมหายานในประเทศไทย

ภาพที่ 4.1 องค์ความรู้จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ความเป็นมาคณะสงฆ์อานิโยกในประเทศไทย วัฒนธรรมของคณะสงฆ์อานิโยกต่อสังคมไทย ได้มีบทบาททางด้านการปกครองวัดในคณะสงฆ์ คือพระสงฆ์อานิโยกที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะสงฆ์อานิโยกซึ่งมีพระมหาคณานัมมธรรมปัญญาวิตร เจ้าคณะใหญ่อานิโยกแห่งประเทศไทย มีความสอดคล้องกับ เป็นประธานคณะกรรมการบริหารคณะสงฆ์อานิโยกในประเทศไทย (เสถียร โพธิ์นันทะ,2513) และขึ้นตรงสมเด็จพระสังฆราชปัจจุบันขึ้นตรงกับ(ดร.สุริยา แสงอินตา,2563) สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก และคณะสงฆ์อานิโยกมีบทบาทที่สำคัญการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนของมหายาน(เย็นเหียง ภิกขุ,2517) วัฒนธรรมของคณะสงฆ์อานิโยกต่อสังคมไทยมีบทบาททางด้านการปกครองวัดในคณะสงฆ์ คือพระสงฆ์ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะสงฆ์ ทางด้านวัฒนธรรมคณะสงฆ์อานิโยกได้มีประเพณีสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน เช่น พิธีทิ้งกระจาด เทศกาลกินเจ บวชสามเณรภาคฤดูร้อน เป็นต้น โดยมีประชาชนทั่วไปเข้าร่วมพิธีเป็นจำนวนมาก ตั้งความสัมพันธ์อยู่บนความเสมอภาคและเคารพซึ่งกันและกัน(เสถียร โพธิ์นันทะ,2516) เป็นประจำทุกปี ต้นตระกูลชนชาติญวนหรืออานัม มีภูมิลำเนาอยู่ตอนกลางและตอนใต้ของประเทศจีน เช่นเดียวกับชนชาติไทยเป็นเจ้าของถิ่นประเทศจีนเดิมนี่ก่อนหน้าพวกจีนจะเข้ามาอยู่ จนถึงกับมีนักประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่า ไทยกับญวนเป็นชนชาติเดียวกันมาก่อน มีความสอดคล้องกับ พระคุณท่านได้มอบหนังสือว่าด้วยบรรพชาอุปสมบทวิธีในลัทธิมหายานแก่ข้าพเจ้า เพื่อให้ช่วยจัดแปลสู่พากย์ไทย(นายเสถียร โพธิ์นันทะ,2560)

ความเป็นมาคณะสงฆ์จีนในประเทศไทย(เสถียร โพธิ์นันทะ,2513) ชาวจีนจากมณฑลทกวางตั้งและมณฑลฮกเกี้ยนได้มาหากินในประเทศไทย แม้จนกษัตริย์ของสุโขทัยได้นำเทคนิคการทำกระเบื้องเคลือบ (สังคโลก) มาสู่ประเทศไทย ถึงสมัยอาณาจักรอยุธยา ชาวจีนไทยมีมากขึ้น จนเกิดเป็นย่านชาวจีนขึ้น ศาสนาพุทธนิกายมหายานไม่ได้รับการฝึกฝนอย่างแพร่หลายในประเทศไทย ซึ่งศาสนาพุทธนิกายเถรวาทเป็นรูปแบบที่โดดเด่นของศาสนาพุทธ(ล. เสถียรสุต,2519) อย่างไรก็ตาม มีชุมชนชาวพุทธนิกายมหายานบางกลุ่มในประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์จีนและกลุ่มผู้อพยพอื่นๆ ในพระพุทธศาสนานิกายมหายาน การทำบุญ หมายถึง การทำความดีและการอุทิศบุญกุศลเพื่อส่งสมกรรมดี ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดใหม่ที่ดีกว่าและตรัสรู้ในที่สุด ผู้ศรัทธาในพระพุทธศาสนาในมหายานมีความเชื่อในประสิทธิภาพของการปฏิบัติเหล่านี้เพื่อบรรลุความก้าวหน้าทางจิตวิญญาณ

พิธีกรรมเป็นเสมือนสื่อกลางที่จะนำผู้ปฏิบัติไปสู่หลักธรรมคำสอนและจุดหมายสูงสุดของศาสนา คำสอนในรูปแบบของสัญลักษณ์ต่างๆ“พระพุทธศาสนา” เป็นศาสนาที่แพร่เข้ามาจากอินเดีย(อภิชาติ โพธิ์ประสิทธิ์ ศาสตร์,2539) ที่ปรากฏในพิธีกรรมทางศาสนามีความสำคัญอย่างยิ่งทำให้สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของศาสนาได้ เมื่อพิธีกรรมมีบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในมหายาน มีความสอดคล้องกับ ผู้ศรัทธาในพระพุทธศาสนาในมหายานมีความเชื่อในประสิทธิภาพของการปฏิบัติเหล่านี้เพื่อบรรลุความก้าวหน้าทางจิตวิญญาณ(มหามกุฏราชวิทยาลัย,2557)

2. วิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนาในในประเทศไทย

ความเชื่อความศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนาในไทยได้แบ่งออกเป็นพิธีกรรมที่สืบต่อกันจากคัมภีร์ และบูรพาจารย์สายมหายาน ทั้งได้จากการวิเคราะห์ได้แบ่งออกเป็น 4 พิธีกรรมหลักที่ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงมีความเข้าใจ เช่น เทศกาลกินเจ พิธีกึ่งเด็ก พิธีทิ้งกระจาด และแก้ปี่ขง ได้อธิบายความหมาย ดังนี้

เทศกาลกินเจ พระพุทธศาสนาในไทยมีสัญลักษณ์ของพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์ในพิธีกินเจ หลักการจริงๆ ของพิธีกินเจคือการไม่กินเนื้อสัตว์ สำหรับพระสงฆ์ การไม่กินเนื้อสัตว์เป็นธรรมเนียมปฏิบัติของพระสงฆ์ฝ่ายมหายานทั้งหมด คำสอนที่ซ่อนอยู่ของพิธีกรรมนี้อยู่ที่การบูชา พระพุทธเจ้าทั้ง 7 พระองค์ และพระโพธิสัตว์ 2 พระองค์ ในฉบับนี้สามารถศึกษาและวิเคราะห์คำสอน สัญลักษณ์ในคำสอนพระพุทธศาสนาในไทยที่พบในพิธีกินเจอีกส่วนหนึ่งก็คือ สอดคล้องกับ อุปกรณ์ในการสวด ประกอบพิธี ที่ใช้ร่วมกับพิธีสวดมนต์(Gaewklai,2004)

พิธีกึ่งเด็ก เป็นพิธีงานศพของชาวจีนที่มายาวนานจนทำให้พิธีกรรมกลายเป็นวัฒนธรรมของชาวจีน บางครั้งก็ทำให้ไม่สามารถแยกแยะได้ว่าส่วนไหนเป็นส่วนที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ส่วนไหนเป็นวัฒนธรรมของชาวจีนที่ผสมผสานกับแนวคิดของลัทธิศาสนาอื่น คำสอนในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับผู้ตายย่อมมีส่วนที่เหมือนกันกับชนชาติอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับการสิ้นชีวิตและการดำเนินการกับศพ สัญลักษณ์ที่ปรากฏในคำสอนพระพุทธศาสนาในไทยประเด็นนี้ก็คือ องค์พระกษิติครรภโพธิสัตว์ ผู้คอยช่วยเหลือผู้ตกนรก แสดงให้เห็นถึงมหาปณิธานของท่านที่คอยช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นพลังแห่ง กรุณา การไม่ประมาทต่อชีวิตอันมีความตายเป็นที่สุด การทำความดีไม่ต้องรอให้สิ้นชีวิต สำหรับหลักธรรม ในเรื่องนี้ก็คือ การตั้งให้คนเข้ามาเข้าใจสังขารที่แท้สัญลักษณ์แห่งความกตัญญูตักเตือนที่แสดงออกต่อการทำ พิธีอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล และนำพาดวงวิญญาณ หนีพ้นจากอบาย มีแต่แสงไฟแห่งบุญกุศลเท่านั้นที่จะช่วยได้ ดังนั้นทุกคนต้องทำบุญกุศลไว้ พิธีกึ่งเด็กเป็นพิธีงานศพของชาวจีนที่มายาวนานจนทำให้พิธีกรรมกลายเป็นวัฒนธรรมของชาวจีน บางครั้งก็ทำให้ไม่สามารถแยกแยะได้ว่าส่วนไหนเป็นส่วนที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา มีความสอดคล้องกับ องค์พระกษิติครรภโพธิสัตว์ ผู้คอยช่วยเหลือผู้ตกนรก(leuam sai,2014)

พิธีกึ่งเด็ก เป็นพิธีงานศพของชาวจีนที่มายาวนานจนทำให้พิธีกรรมกลายเป็นวัฒนธรรมของชาวจีน บางครั้งก็ทำให้ไม่สามารถแยกแยะได้ว่าส่วนไหนเป็นส่วนที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ส่วนไหนเป็นวัฒนธรรมของชาวจีนที่ผสมผสานกับแนวคิดของลัทธิศาสนาอื่น คำสอนในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับผู้ตายย่อมมีส่วนที่เหมือนกันกับชนชาติอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับการสิ้นชีวิตและการดำเนินการกับศพ สัญลักษณ์ที่ปรากฏในคำสอนพระพุทธศาสนาในไทยประเด็นนี้ก็คือ องค์พระกษิติครรภโพธิสัตว์ ผู้คอยช่วยเหลือผู้ตกนรก แสดงให้เห็นถึงมหาปณิธานของท่านที่คอยช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นพลังแห่ง กรุณา การไม่ประมาทต่อชีวิตอันมีความตายเป็นที่สุด การทำความดีไม่ต้องรอให้สิ้นชีวิต สำหรับหลักธรรม ในเรื่องนี้ก็คือ แต่แสงไฟแห่งบุญกุศลเท่านั้นที่จะช่วยได้ ดังนั้นทุกคนต้องทำบุญกุศลไว้ พิธีกึ่งเด็กที่ได้ทำเป็นงานหลวงนั้น ปรากฏว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ทำเป็นครั้งแรกเมื่องานพระศพสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี เมื่อปีระกา พ.ศ. 2404 มีความสอดคล้องกับ การตั้งให้คนเข้ามาเข้าใจสังขารที่แท้สัญลักษณ์แห่งความ

กตัญญูทเวทิตที่แสดงออกต่อการทำพิธีอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล(พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ,2560)

พิธีทั้งกระจาด ประเพณีเป็นความเชื่อของพุทธศาสนานิกายมหายานของจีน มีเป้าหมายเพื่อบำเพ็ญกุศลคืณพี อสุรกาย สัตว์นรก และอสุรกาย โดยนิมนต์พระสงฆ์จะสวดพระพุทธรูปมนต์ ล้อมรอบพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ พระโพธิสัตว์ และเทพดาทั้งปวง โดยอาศัยบารมีของพระพุทธรูปเจ้าเป็นแรงผลักดันให้พุทธศาสนิกชนเดินทางมากราบพระพุทธรูปเจ้า Mudras ถูกพบว่าเป็นส่วนสำคัญของคำสอนของพุทธศาสนานิกายมหายาน ท่ามือและร่างกาย โยคะตันตระใช้ท่าทางลมหายใจที่เรียกว่าหฐปราณยามะหรือโยคะมือเพื่อเชื่อมโยงโพธิจิต จิตใจ และพลังพื้นฐานต่างๆ ของร่างกายอันเป็นสัญลักษณ์แห่งคำสอนเรื่องการให้อภัย คือธรรมอันยิ่งใหญ่ประกอบด้วยธรรมแห่งความกรุณา ธรรมแห่งแคนดี้ และศีล 5 ที่เป็นกรอบของการให้อภัยได้แก่ พรหมวิหารธรรม สาราณียธรรม และสังคหวัตถุ 4 คำสอนที่ซ่อนเร้นอยู่ คือ ธรรมะเวียนว่ายตายเกิด ธรรมะมีขึ้นมีลง มีเกิดมีตาย มีอนิสสังสทั้งโอวาทปาฏิโมกข์ เป็นคติสัญลักษณ์ให้สรรพสัตว์ไม่ว่าจากอเวจีหรือจากเทพภูมิเห็นว่าบารมีของพระพุทธรูปเจ้าปราบอบุคคลได้ ขอให้ทุกคนที่ร่วมในพิธีตั้งจิตอธิฐานสร้างบุญกุศลและหมั่นเพียรจนพร้อมไม่ย่อท้อต่อความลำบากทั้งปวง สิ่งที่ Mudra บ่งบอกว่าตอนนี้เป็นเวลาที่จะเปิดประตูธรรมะ ประตูธรรมะที่ปิด พุทธดาลานับ พระศากยมนิพุทธรูปเจ้าปรากฏขึ้นอีกครั้ง สวรรค์และมนุษย์ อมนุษย์ทั้งหลายสมควรพร้อมที่จะฟังเพื่อประโยชน์แห่งธรรมเพื่อเอื้อมหัวใจรับฟังคำสอนที่บังเกิด คือ ปัญญาแห่งการไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นความหลากหลายเพื่อให้เข้าใจเอกภาพและเข้าใจว่าความกลมกลืนของสรรพสิ่ง มีความเกี่ยวข้องอยู่เสมอเป็นแก่นธรรม 6. ธรรมนามุทรา ธรรมนามุทรา กฎพื้นฐานคือความเข้มข้น หลักการของการฝึกนี้คือการฝึกให้สอดคล้องกับลมหายใจ 7. คำสอนที่ซ่อนเร้นของโพธิมุทราฝ่ายเหนือ คือ ความบริบูรณ์แห่งบารมีและธรรมที่ต้องบำเพ็ญให้บรรลุผล พระพุทธรูปเจ้าทุกพระองค์ต้องบำเพ็ญบารมี เมื่อบำเพ็ญเพียรก็เรียกตัวเองว่าเป็นพระโพธิสัตว์และเป็นผู้ที่ใช้คุณธรรม 6 ประการของพุทธศาสนานิกายมหายาน คือ ทาน ศีล ขันติ ขยัน สมาธิ และปัญญา เป็นความเชื่อของพุทธบริษัทจีนฝ่ายมหายานมีความสอดคล้องกับ(มหามกุฏราชวิทยาลัย,2557) จุดหมายก็เพื่อประกอบการ อุทิศส่วนกุศลแก่เปรต อสุรกาย สัตว์นรก และดวงวิญญาณที่ล่วงลับไปแล้ว

ประเพณีเป็นความเชื่อของพุทธศาสนานิกายมหายานของจีน มีเป้าหมายเพื่อบำเพ็ญกุศลคืณพี อสุรกาย สัตว์นรก และอสุรกาย โดยนิมนต์พระสงฆ์จะสวดพระพุทธรูปมนต์ ล้อมรอบพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ พระโพธิสัตว์ และเทพดาทั้งปวง

ปีชงแห่งการหลอมรวมวัฒนธรรมจีนและไทย ความหมายของตัวปีรวมทั้งรูปแบบที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงจากเดิม เพราะต้องปรับตัวให้เข้ากับผู้คนและสถานที่ใหม่ๆ รวมถึงการแทรกแซงทางการค้าทำให้รูปแบบแตกต่างไปจากเดิมมาก มีความสอดคล้องกับ(ล. เสถียรสุด,2519) เช่น

ปีชงเมื่อมีการหลอมรวมวัฒนธรรมระหว่างจีนและไทย ความหมายของคำว่าปีชงรวมถึงรูปแบบการแก้ไขจึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากต้องปรับให้เข้ากับผู้คนรวมถึงสถานที่ใหม่ รวมถึงเมื่อมีการเข้ามาเกี่ยวข้องกับเชิงพาณิชย์ยิ่งทำให้รูปแบบแตกต่างไปจากเดิมมาก มีความสอดคล้องกับ วัฒนธรรมระหว่างจีนและไทย (สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส,2553)

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธศาสนาในมหายานในประเทศไทย

จากการศึกษาเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาปัญญาของพระพุทธศาสนาในมหายานในประเทศไทย จากกลุ่มตัวอย่างที่สำคัญ จำนวน 16 รูป/ท่าน ได้วิเคราะห์ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาปัญญาของพระพุทธศาสนาในมหายานในประเทศไทย ไว้ 4 ประเด็น ดังนี้

ความสัมพันธ์ภายในคณะสงฆ์ มีการประชุมคณะสงฆ์เป็นประจำทุกปีโดยมีกำหนดการประชุมออกจากสำนักงานเจ้าคณะใหญ่หน่อกึ่งกลางแห่งประเทศไทย โดยมีเลขานุการเป็นผู้ส่งเอกสารไปยังวัดทั่วประเทศที่สังกัดคณะสงฆ์หน่อกึ่งกลาง และมีการติดต่อกันผ่านโทรศัพท์ และสื่อต่างๆ เช่น ทางเว็บไซต์ เฟสบุ๊ก เป็นต้น มีความสอดคล้องกับ คณะสงฆ์อยู่ภายใต้การปกครองของสมเด็จพระสังฆราชฯ (มหามกุฏราชวิทยาลัย,2557) ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่การพัฒนาปัญญาของพระพุทธศาสนาในมหายานในประเทศไทย มีความสัมพันธ์คณะสงฆ์กับชาวบ้าน มีการจัดสวดมนต์ทุกวันศุกร์ของอาทิตย์ เป็นกิจกรรมที่ทำกันมานาน และจะมาชาวบ้านเข้ามาร่วมสวดมนต์ทุกวันศุกร์เป็นประจำ โดยจะมีพระมานำสวดมนต์ ทำให้มีกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ และเกี่ยวกับงานประจำปี เช่น ทิ้งกระจาด ทอดกฐิน งานบูชาดาวนพเคราะห์ สอดคล้องกับ มีการจุดเทียนเพื่อประกอบพิธีกรรมต่างๆ และคณะสงฆ์มีพิธีกรรมเป็นสิ่งที่เชื่อความศรัทธาประชาชนเข้ามาทำบุญที่วัด(ล. เสถียรสุต,2519)

ความเชื่อของเด็ก จะมีความเชื่อเรื่องพิธีศพของชาวจีนที่มายาวนานจนทำให้พิธีกรรมกลายเป็นวัฒนธรรมของชาวจีน บางครั้งก็ทำให้ไม่สามารถแยกแยะได้ว่าส่วนไหนเป็นส่วนที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ส่วนไหนเป็นวัฒนธรรมของชาวจีนที่ผสมผสานกับแนวคิดของลัทธิศาสนาอื่น คำสอนในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับผู้ตายย่อมมีส่วนที่เหมือนกันกับชนชาติอื่น มีความเชื่อกันว่า “ทำพิธีส่งวิญญาณไปยังแดนสุขาวดีที่สงบ” ทำให้ลูกหลานมีจิตใจที่ดีมีความกตัญญูต่อบุพการี

ความเชื่อประเพณีทิ้งกระจาด เป็นความเชื่อของพุทธบริษัทจีนฝ่ายมหายาน จุดหมายก็เพื่อประกอบการอุทิศส่วนกุศลแก่เปรต อสุรกาย สัตว์นรก และดวงวิญญาณที่ล่วงลับไปแล้ว โดยการนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ สวดพระพุทธรูปอยู่ในสันนิบาตพุทธจักร มีความเชื่อกันว่า “ทำพิธีเปิดประตูนรกทำบุญให้มีผู้มีญาติให้มารับส่วนบุญกุศล” ทำให้คนรู้จักให้ทาน

ความเชื่อปีชง เมื่อมีการหลอมรวมวัฒนธรรมระหว่างจีนและไทย ความหมายของคำว่าปีชง รวมถึงรูปแบบการแก้ไขจึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากต้องปรับให้เข้ากับผู้คนรวมถึงสถานที่ใหม่ รวมถึงเมื่อมีการเข้ามาเกี่ยวข้องเชิงพาณิชย์ยิ่งทำให้รูปแบบแตกต่างไปจากเดิมมาก จะมีความเชื่อกันว่า “จะมีเทพเจ้าคุ้มครองตลอดปี” ทำให้เสริมสิริมงคลสบายใจ

ความเชื่อประเพณีถือศีลกินเจ หรือกินเจซึ่งเป็นพิธีอันตรรกธรรมบูชาที่ยิ่งใหญ่ที่สุด โดยอาศัยพระแม่แห่งดวงดาวมารีจี (摩利支) ในแบบของพระพุทธศาสนานิกาย จะมีความเชื่อกันว่า “เทพเจ้าจะลงมาให้พรตลอด 10 วัน” ทั้งนี้พิธีต่างๆ ซึ่งเข้ากับหลักธรรมพุทธมหายาน อปัณณาสutta 4 ดังนี้

1. เมตตา ผู้เป็นพระโพธิสัตว์ต้องให้ความสุขแก่สรรพสัตว์

2. **กรุณา** ผู้เป็นพระโพธิสัตว์ต้องปลดปล่อยความทุกข์ของสรรพสัตว์

3. **มุทิตา** ผู้เป็นพระโพธิสัตว์ต้องยินดีอนุโมทนาเมื่อสัตว์พ้นทุกข์และได้สุข

4. **อุเบกขา** ผู้เป็นพระโพธิสัตว์ต้องมีจิตเป็นกลางในสรรพสัตว์ไม่ยึดถือติดอยู่ในความดี

และยังมีความสอดคล้องกับหลักของพระโพธิสัตว์ซึ่งตรงกับหลักพุทธธรรมบุญกิริยาวัตถุ 3 อย่าง ได้แก่ 1) ทานมัย คือการบริจาคทรัพย์สิ่งของแก่ผู้ที่ควรให้ 2) ศีล คือการสำรวมกาย วาจา ใจ ให้สงบเรียบร้อย ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น 3) ภาวนา คือการสวดมนต์ ทำสมาธิ อ่านหนังสือธรรมะ มีความสอดคล้องกับ ที่ใช้หลักธรรมเข้ามาบริหารในการจัดการความเชื่อและศรัทธาของการทำบุญ ด้วยพิธีกรรมต่างๆ (สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, 2553)

ทั้งนี้ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญสู่ การพัฒนาด้านปัญญาของพระพุทธานามหายานในประเทศไทยจึงเป็นหลักการทำบุญของความเชื่อและศรัทธาซึ่งใช้พิธีกรรมในการสร้างศรัทธาเพื่อให้ผู้ปฏิบัตินั้นมีจิตใจที่เป็นบุญและให้รู้จักการให้ทานเพื่อจะเข้าถึงหลักปฏิบัติของพระโพธิสัตว์ หลักพุทธธรรมอแปมัญญา 4 และบุญกิริยาวัตถุ 3 เพื่อความเป็นสิริมงคลและความศรัทธาที่ถูกต้องต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาความเข้าใจจากศรัทธาสู่ปัญญาของพระพุทธานามหายานในประเทศไทย ที่ควรศึกษาอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายชุดนี้วิเคราะห์มาจากการศึกษางานวิจัย ได้ดังนี้

1. ศึกษาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธานามหายานในประเทศไทยเพื่อให้ได้ข้อมูลการวิจัยเป็นระดับนานาชาติที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

2. ศึกษาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธานามหายานในประเทศไทยเพื่อให้ได้ข้อมูลการวิจัยที่แตกต่างจากความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญในประเทศ ให้ทราบถึงวิธีการและขั้นตอนดำเนินงาน

3. ศึกษาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธานามหายานในประเทศไทย วิเคราะห์ทั้งเถรวาท และมหายาน ว่ามีความแตกต่างอย่างไร เพื่อปรับให้เข้ากับขั้นตอนการทำความเข้าใจ

4. ศึกษาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญของพระพุทธานามหายานในประเทศไทย ควรศึกษาการทำบุญในวัดที่ประสบความสำเร็จในการบริหารในด้านความรู้เกี่ยวกับมหายาน ว่ามีการบริหารแบบทั่วไปอย่างไร

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ข้อเสนอเชิงปฏิบัติชุดนี้วิเคราะห์มาจากการศึกษาวิจัยศึกษาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. พิชังเต็ก ควรศึกษาถึงหลักการความเชื่อในต่างประเทศโดยการศึกษาในวัดมหายานในระดับนานาชาติ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างด้านขั้นตอนการทำงานเพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงหลักความเชื่อ ในประเทศและต่างประเทศ พร้อมด้วยหลักพุทธธรรมของศาสนาพุทธฝ่ายมหายานในต่างประเทศ

๓. ศึกษาแหล่งความรู้ด้านนํายานในต่างประเทศว่ามีการบริหารที่มีความแตกต่างจาก
 ขั้นตอนทำความเข้าใจในประเทศไทย อย่างไร

ควรศึกษาการบริหารเพิ่มทั้งด้านหลักคำสอนพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน

อย่างไร

2. ประเพณีที่กระจาด ควรศึกษาถึงหลักการความเชื่อในต่างประเทศโดยการศึกษาในวัด มหายานในระดับนานาชาติ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างด้านขั้นตอนการทำงานเพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงหลัก ความเชื่อ ในประเทศและต่างประเทศ พร้อมทั้งหลักพุทธธรรมของศาสนาพุทธฝ่ายมหายานในต่างประเทศ

ควรศึกษาแหล่งความรู้ด้านมหายานในต่างประเทศว่ามีการบริหารที่มีความแตกต่างจาก
ขั้นตอนทำความเข้าใจในประเทศไทย อย่างไร

ควรศึกษาการบริหารเพิ่มทั้งด้านหลักคำสอนพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน

อย่างไร

3. ปิซง ควรศึกษาถึงหลักการความเชื่อในต่างประเทศโดยการศึกษาในวัดมหายานในระดับนานาชาติ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างด้านขั้นตอนการทำงานเพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงหลักความเชื่อในประเทศและต่างประเทศ พร้อมด้วยหลักพุทธธรรมของศาสนาพุทธฝ่ายมหายานในต่างประเทศ

๑. ศึกษาแหล่งความรู้ด้านมหานานในต่างประเทศว่ามีการบริหารที่มีความแตกต่างจาก
 ขั้นตอนทำความเข้าใจในประเทศไทย อย่างไร

ควรศึกษาการบริหารเพิ่มทั้งด้านหลักคำสอนพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน

อย่างไร

4. ประเพณีถือศีลกินเจ ควรศึกษาถึงหลักการความเชื่อในต่างประเทศโดยการศึกษาในวัดมหายานในระดับนานาชาติ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างด้านขั้นตอนการทำงานเพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงหลักความเชื่อ ในประเทศและต่างประเทศ พร้อมด้วยหลักพุทธธรรมของศาสนาพุทธฝ่ายมหายานในต่างประเทศ

ควรศึกษาแหล่งความรู้ด้านมหายานในต่างประเทศว่ามีการบริหารที่มีความแตกต่างจาก
ขั้นตอนทำความเข้าใจในประเทศไทย อย่างไร

ควรศึกษาการบริหารเพิ่มทั้งด้านหลักคำสอนพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน

ควรศึกษาความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญในต่างประเทศว่ามีระบบการบริหารให้มีคุณภาพ
อย่างไร

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปชุดนี้วิเคราะห์มาจากการศึกษาวิจัยการบริหารงานโรงเรียนความเชื่อ และ ศรัทธาการทำบุญของพระพุทธศาสนาในมหายานในประเทศไทย ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญ ควรวิจัยเรื่องความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญเถรวาท และมหายาน ในต่างประเทศ
2. ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญ ควรวิจัยเรื่องความเข้าใจจากศรัทธาสู่ปัญญาของพระพุทธศาสนาในมหายานในประเทศไทย
3. ความเชื่อ และศรัทธาการทำบุญ ควรวิจัยเรื่องเปรียบเทียบมหายานในประเทศไทย และต่างประเทศ เพื่อปรับในขั้นตอนการบริหารให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ดร.สุริยา แสงอินตา.(2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายาน ในประเทศไทย. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เสถียร พันธรังสี.(2534). พุทธศาสนาในมหายาน, พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เสถียร โพธิ์นันทะ.(2519). ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ฉบับมุขปาฐะ ภาค 2. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- เสถียรโกเศศ.(2531). ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง,
- องสรภณมธุรส (บัวเอ็ง).(2502). บรรพชาอุปสมบทวิธือนันทิกาย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหวิทยพานิชย์.
- คณะสงฆ์อนัมนิกายแห่งประเทศไทย.(2561). เจริญธรรมปัญญาสุสรณ์ พระมหาคณานันธธรรม ปัญญาธิวัตร (เจริญ กิ่งเจียวมหาเถระ). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- คณะสงฆ์อนัมนิกายแห่งประเทศไทย.(2560). ตำนานพระอนัมนิกาย (พระญาณ) พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).